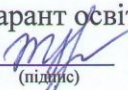

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 М. С. Татар
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 28 » серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкове планування

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Облік і аудит
(найменування освітньої програми)

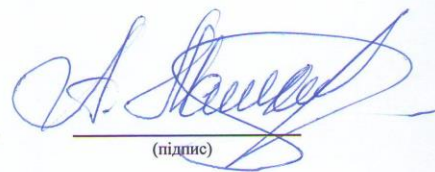
Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

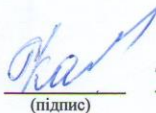
Розробник: Машкіна А.С., асистент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д-р екон. наук, проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Т.В. Калінеску
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

ЗВО першого (бакалаврського) рівня
ОП «Облік і аудит»

(підпис)

К.Р. Мартиненко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Машкіна Аліна Сергіївна, асистент. Стаж викладацької роботи – 1 рік; в університеті викладає такі дисципліни:

- податкове планування;
- технології взаємовідносин з платниками податків;
- контроль і ревізія;
- основи оподаткування.

Напрями наукових досліджень: податкові важелі регулювання добробуту населення; принципи побудови податкових технологій взаємозв'язків з платниками податків та дослідження ступеня комунікативно-психологічної взаємодії.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 7 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредита ЄКТС (120 годин); аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 80 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, заочна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити). Для вивчення матеріалу даної дисципліни необхідні знання з таких дисциплін, як «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Податкова система», «Бюджетна система», «Податкове право».

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – «Податки та фіскальна політика», «Технології взаємовідносин з платниками податків».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: навчити студентів основам теорії та практики щодо опанування теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок щодо організації податкового планування

на підприємстві, видів податкових ризиків, пов'язаних з податковим плануванням, аналізу ефективності впроваджених на підприємстві систем оподаткування.

Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: подати студенту спеціальні знання та виробити вміння самостійно орієнтуватися у податковій системі України з метою їх практичного застосування при організації та здійсненні податкового планування на базі теоретичних знань з податкової системи України та інших країн світу.

Після набуття теоретичних та практичних знань з навчальної дисципліни здобувачі набудуть наступні **вміння та компетенції**:

- складання розрахунку податкового навантаження на підприємство;
- моделювання схем оптимізації податку на прибуток в конкретних умовах функціонування підприємства;
- моделювання схем оптимізації ПДВ в конкретних умовах функціонування підприємства;
- моделювання схем оптимізації інших податків та зборів в конкретних умовах функціонування підприємства;
- моделювання схем оптимізації податкових платежів в конкретних умовах функціонування підприємства з застосуванням спрощеної системи оподаткування;
- розрахунку податкових ризиків за альтернативними варіантами оподаткування;
- складання бюджету з податків з урахуванням здійснених заходів податкового планування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Податкове планування в системі загального планування підприємства

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття податкової політики підприємства, податкового менеджменту. Мотивація впровадження податкового планування на підприємстві: економічні, моральні, техніко-юридичні фактори. Вплив податків на фінансовий стан підприємства. Податкове навантаження на підприємство: методика розрахунку, вплив на впровадження податкового планування. Поняття податкового планування. Місце податкового планування в системі планування підприємства. Відмінність між поняттями бюджетування податків та податкового планування. Схема реалізації та складові процесу бюджетування податків та податкового планування.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Податкові ризики в заходах податкового планування

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Види податкових ризиків, що супроводжують заходи податкового планування: ризики податкового контролю, ризики посилення податкового навантаження, ризики

відповідальності, ризику соціальної напруги. Законні та протизаконні способи мінімізації податків: поняття перекладання податків, зниження бази оподаткування, приховування бази оподаткування. Поняття ухилення від сплати податків. Критерії відмінності понять податкового планування та ухилення від сплати податків. Негативні наслідки застосування незаконних способів мінімізації податків. Поняття та наслідки удаваного й фіктивного правочину. Зміст і сутність судових доктрин: "сутність над формою", "ділова ціль", "угода за кроками". Особливості податкових ризиків у міждержавному податковому плануванні.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Принципи і методи податкового планування на підприємстві

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Загальні і спеціальні принципи податкового планування на підприємстві. Принципи єдності, участі, безперервності, гнучкості, точності, законності, комплексності, оптимального співвідношення ризику та користі, перспективності, альтернативності. Методи податкового планування на підприємстві. Загальні методи податкового планування на підприємстві: метод мікробалансів, метод графоаналітичних залежностей, матрично-балансовий метод, статистичний балансовий метод, розрахунково-аналітичний метод, нормативний метод. Спеціальні методи податкового планування на підприємстві: метод заміни відношень, метод розподілу відношень, метод прямого зниження об'єкта оподаткування, метод делегування податків підприємству-сателіту, метод офшору, метод пільгового підприємства, метод використання облікової політики.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Види та етапи податкового планування

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Класифікація видів податкового планування на підприємстві у сфері застосування, суб'єкті планування, за характером управлінських рішень, інструментами податкового планування. Стратегічне, тактичне, індивідуальне, корпоративне, зовнішнє, внутрішнє, внутрішньодержавне, міждержавне, податкове планування з застосуванням податкових пільг, податкових лазівок, Етапи податкового планування на підприємстві. Зміст та характеристика організаційно-підготовчого, дослідницького, планово-розробчого, практичного етапів податкового планування на підприємстві.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Методика податкового планування на підприємстві

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Інструментарій податкового планування. Порядок визначення податкового середовища підприємства. Взаємозв'язок податків підприємства. Топологія схем податкового планування. Методика складання простих та складних схем податкового планування. Ситуаційно-варіаційний аналіз схем податкового планування. Механізм вибору оптимального варіанта оподаткування за допомогою математичних та чисельно-балансових методів аналізу. Форма податкового календаря. Порядок розробки податкового календаря.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Тема 6. Податкове планування податку на прибуток

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості податкового планування податку на прибуток. Взаємозв'язок податків. Застосування в податковому плануванні податку на прибуток спеціальних методів податкового планування: методу заміни відношень, методу розподілу відносин, методу прямого зниження об'єкта оподаткування, методу делегування податків підприємству-сателіту, методу офшору, методу пільгового підприємства, методу використання облікової політики.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Податкове планування податку на додану вартість

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості податкового планування податку на додану вартість. Застосування в податковому плануванні податку на додану вартість спеціальних методів податкового планування: методу заміни відношень, методу розподілу відношень, методу прямого зниження об'єкта оподаткування, методу делегування податків підприємству-сателіту, методу офшору, методу пільгового підприємства.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Податкове планування окремих податків і зборів

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості податкового планування податку з доходів фізичних осіб, єдиного податку, внесків до Пенсійного фонду. Застосування в податковому плануванні податку з доходів фізичних осіб, єдиного податку, внесків до Пенсійного фонду спеціальних методів податкового планування. Топологія складання схем податкового планування податку з доходів фізичних осіб, єдиного податку, внесків до Пенсійного фонду.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Міжнародні аспекти податкового планування

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Принципи територіальності та резиденства. Поняття податкового доміцця. Принципи міста призначення та країни походження. Система податкових заліків та податкових кредитів. Застосування міждержавних угод про уникнення подвійного оподаткування в міждержавному податковому плануванні. Суб'єкти, об'єкти та мета індивідуального й корпоративного податкових плануваль. Особливості корпоративного податкового планування: поняття трансфертного ціноутворення, "шопінгу" міждержавних податкових угод. Перерозподіл (диверсифікація) прибутку, заниження прибутку, утворення прибутку.

Застосування в податковому плануванні пірамідної структури транснаціональних корпорацій. Офшорні компанії. Торгово-закупівельні базові компанії: збутові базові

компанії, закупівельні базові компанії. Базові ліцензійні компанії. Базові сервісні компанії. Кептингові страхові компанії.

Особливості індивідуального міждержавного податкового планування. Застосування трастів в індивідуальному податковому плануванні.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Організаційні основи податкового планування на підприємстві

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Структура податкового підрозділу на малих, середніх та великих підприємствах. Функції податкового підрозділу на підприємстві.. Податковий менеджер. Кваліфікаційні вимоги податкового менеджера.

Порядок взаємодії податкового підрозділу з іншими підрозділами підприємства: дирекцією підприємства, бухгалтерським підрозділом, планово-економічним підрозділом, підрозділом аудиту, юридичним підрозділом, підрозділом збуту, підрозділом постачання. Координація дій підрозділів підприємства стосовно заходів податкового планування. Документообіг в рамках податкового планування.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання розрахункових/контрольних робіт з навчальної дисципліни.

6. Методи навчання

На лекційних та практичних заняттях активно впроваджуються сучасні методи навчання, зокрема використовуються мультимедійні засоби подання лекційного матеріалу, на практичних заняттях – проводяться ділові ігри, навчальні тренінги. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів в навчальний процес залучено презентаційний матеріал, дидактичні ігри, візуальне супроводження теоретичного матеріалу.

Форми та етапи проведення занять: обговорення основних питань теми заняття; виконання практичних завдань; виконання вправ для перевірки знань студентів. Подібна форма проведення заняття сприяє підвищенню ефективності навчального процесу і дає можливість оперативного опрацювання кожної теми.

Контроль знань виконується за принципами кредитно-модульної системи і складається з поточного, модульного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться за тестами з кожного змістового модулю та результатами захисту розрахункової роботи.

7. Методи контролю

Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних завдань, оцінка виконання та захисту розрахункової роботи, підсумковий контроль у формі іспиту.

Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і

лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Оцінювання і перевірка знань студента проводиться в таких формах:

1. На кожному занятті контролюється присутність студента.
2. Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять.
3. Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи.
4. Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання).
5. Проведення поточного модульного контролю.
6. Проведення заліку.

Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять має на меті перевірку рівня володіння теоретичними знаннями з теми практичного заняття та можливість застосовувати їх при вирішенні практичного завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною системою.

Контроль самостійного вивчення окремих тем дисципліни проводиться в формі перевірки конспектів й опитування при прийманні лабораторних робіт та на практичних заняттях.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість постійно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Структура білетів включає у себе: теоретичне питання (тестові завдання) та ситуаційні завдання. Для підведення підсумків роботи студентів із змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	5	0
Виконання і захист практичних робіт	1...5	5	1...25
Модульний контроль	5...25	1	5...25
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	5	0
Виконання і захист практичних робіт	1...5	5	5...25
Модульний контроль	5...25	1	5...25
Іспит	-	-	0...100
Усього за семестр			100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску (написання двох змістовних модулів) до іспиту. Під час складання іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з :

- 1) двох теоретичних питань (75 б.);
- 2) задачі / ситуаційні завдання (25 б.)

Під час складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність Університету.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5825>

11. Рекомендована література

Базова

1. Атаманчук О.В. Регулююча функція податків та регуляторний потенціал податкової системи [Текст] / О.В. Атаманчук // Економіка та держава. - 2008. - № 10. - С. 26-29.
2. Модернізація державної податкової служби України у контексті інноваційного розвитку [Текст] : матеріали наук.-практ. семінару, 8 верес. 2010 р. / Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - Ірпінь : [Нац. ун-т ДПС України], 2010. - 222 с.
3. Податкова служба України: події та люди [Текст] / Бондаренко Григорій Іванович, Єрмолаєва Ельвіра Павлівна, Федько Володимир Іванович, Чуприна Олексій Васильович ; Всеукр. громад. орг. "Асоц. ветеранів держ. податкової служби України". - К. : Фенікс, 2010. - 748 с
4. Бечко П.К. Основи оподаткування [Текст]: навч. посіб. / П.К. Бечко, О.А. Захарчук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 168 с.
5. Податкове регулювання в умовах депресивних регіонів: монографія / [Колектив авторів], [за наук. ред. Т.В. Калінеску]. – Луганськ: Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2011. – 312 с.
6. Вишневський В. Ухилення від сплати податків: моделювання вибору та дій економічного суб'єкта [Текст] / В. Вишневський, А. Веткін // Економіка України. - 2009. - № 1. - С. 9-15.

7. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори [Текст]: монографія / А.І. Крисоватий, В.А. Валігура. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. - 248 с.

Допоміжна

1. Проблеми формування податкової системи України: регіональний аспект [Текст]: Монографія / [Сідельникова Л.П., Стасюк Г.А., Чижова Т.В. та ін.]; за заг. ред. Л.П.Сідельникової. -Херсон: ХНТУ, 2010. - 227 с.

2. Сідельникова Л.П. Податкова система [Текст]: навч. посіб. / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. - К.: "Видавництво ЛІРА-К", 2012 - 576 с.

3. Соколовська А.М. Основи теорії податків [Текст]: навч. посіб. / А.М. Соколовська. - К.: Кондор, 2010. - 326 с.

4. Система податкових пільг в Україні у контексті європейського досвіду [Текст] / [А.М. Соколовська, Т.І. Єфименко, І.О. Лунина та ін.] - К.: НДФІ, 2006. - 320 с.

5. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України [Текст] / кол. авторів [заг. редакція: М.Я. Азаров]. - Т.1. -К.: Міністерство фінансів України, 2010. - 448 с.

6. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України [Текст] / кол. авторів [заг. редакція: М.Я. Азаров]. - Т.2. -К.: Міністерство фінансів України, 2010. - 784 с.

7. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України [Текст] / кол. авторів [заг. редакція: М.Я. Азаров]. - Т.3. -К.: Міністерство фінансів України, 2010. - 516 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.khai.edu/>.

8. Офіційний сторінка фахового науково-виробничого журналу «Часопис економічних реформ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/cher/index>.